

BÁCSMEGYEIEI FÜGGETLENSÉG

A BACS-BODROG VÁRMEGYEIEI ÉS A ZOMBORI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁR: Egész évre 10 kor., félévre 5 kor., negyedévre 3 kor. — Néptanítók részére: Egész évre 8 kor., félévre 4 kor. — Egyes szám ára 10 fillér.
Megjelenik: vasárnap és csütörtökön.

Felelős szerkesztő:

Dr. JOVÁNOVITS JÓZSEF.

Laptulajdonos a „Zombori Függetlenségi Párt.”

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Erzsébet-körút 13. sz. hová a lapot illető közlemények és az előfizetések küldendők. — Kéziratokat a szerkesztőség nem ad vissza.
Szerkesztőség és kiadóhivatal telefonszáma: 76.

A Sorompó megalakulása Zomborban.

Zombor, június 9.

A magyar ipar termékeinek védelmét és támogatását célzó *Sorompó* ifjusági egyesület vasárnap délelőtt tartotta meg Zomborban, a városháza dísztermében alakuló közgyűlését *Fernbach* Károly főispán védnöksége mellett.

Az ünnepélyen a tanárok vezetésével teljes számban jelent meg a főgimnázium és a felső kereskedelmi iskola lelkes ifjusága, hogy fogadalmat tegyen a honi ipar kizárólagos támogatására. A lélekemelő ünnepély nagyszámú és előkelő közönség jelenlétében folyt le.

Az alakuló közgyűlést *Vértesi* Károly, a zombori Tulipán Szövetség Magyar Védő Egyesület elnöke nyitotta meg, aki lelkes szavakban buzdította az ifjuságot az iparvédelem eszméjének ápolására.

Vértesi Károly beszéde.

Igen tisztelt közönség!

Hölgyek! Urak!

Kedves ifju barátaim!

Szívélyes üdvözlét mindannyiuknak, kik a magyar iparpártolás jegyében összegyűltek.

Ebben a tereben, a közelmúltban már többször tanácskoztunk hazafias dolgokban, buzdítottuk egymást küzdésre, kitartásra. Most ismét együtt vagyunk, részben régi ismerősök, bajtársak, fegyvertársak, szövetségeseink, a főszerepet azonban ma, az ifjuságunknak, ennek a lelkes hadnak adjuk át.

Tanulóifjuságunknak a kezében van a haza jövő sorsa, boldogulása. Így mondották ezt nekünk akkor, amikor, így mondjuk mi ezt tovább, ma. Miként az apostolok, tanítványok, küldték, küldik egymást, küldjük mi is az utánunk valókat. Nagy és nehéz munkát, egy emberöltő alatt, nem mindig lehet elvégezni, befejezni, gyakran egy egész korszak kell ahhoz, hogy létesüljön jó valami, hasznos, célirányos, céltudatos s a jövőre kiható.

Ma egy hazafias és mélyen szántó, nagyon szép magyar dolognak akarjuk megfektetni az alapját, szilárd talajra akarunk építeni, hogy szél, vihar, szét ne bontsa, még a földrengés se árthasson meg az alkotásunknak, mert ha a hazai iparunk védelmének a bástyái összeomolnak, a nemzetet temetik maguk alá, mert az Isten is úgy fog minket tovább segíteni, ha mi is segítünk magunkon, tehát akarjunk is segíteni magunkon. Keresztbe font, ölbe rakott kézzel, közömbösséggel, tettnek utját álló gáncoskodással, nem lehet elérni semmit sem. Nézzetek a gazdag nemzeteket, az amerikaiakat, tehetőseket, sokat keresnek, mégis szakadatlan munkában vannak, megóvják mindenben az érdeküket, vámmal, tarifával, mindennel, ami javukra esik, válik. Csak mi, szegény nemzet, magyarok, mi engedjük mulni fölöttünk az időt tétlenül?

Nem! Nem! Eleget okulhattunk és okultunk a multon, drága volt a tanpénz, nagyon drága, sok milliónk, forintokban, koronákban bánja. Ébrednünk kell, eselekedni kell, a nagy munkában vállvetve kell kitartóan dolgozni, egymást segíteni.

Miben? A saját magunk és az édes magyar hazánk javának a keresésében, megtalálásában.

Mi által? Magyar iparpártolással. Olyan egyszerű ez a dolog, megértésre alkalmas, miért mégis? hogy olyan sokan, tülön-tül is sokan, még mindig nem értik meg a mi korunk buzdító szövegét, a honi ipar védelmezésének a parancsoló szavát, a hazafias kötelességtudást miért nem állítják a lelkiismeretükbe?

Mert keleti nép vagyunk, az átkos nem-törődömségnek jó néhány unciája szorult a vérünkbe. Gyökeres gyógymódot, vérgyógymódot kell használnunk, meg kell változtatni a természetünket, s ha már mi magunkat nem tudjuk, gyurjuk át az ifju nemzedékünket. Vegyünk példát gazdag nemzetektől, ők sem voltak kezdetben olyanok, milyennekké lettek, okultak, haladtak.

Haladjunk mi is azon a kijelölt úton, melyet hazánk prófétái jelölnek ki nekünk, melyet a magyar ipar tanító apostolai mutatnak meg nekünk, mert ha tévutakon járunk, célt tévesztünk, célt soha nem érünk.

A Tulipán Szövetség Magyar Védő Egyesület Zomborban, ez is egy olyan hazafias intézmény, mely utat jelöl, célt tűz ki, a nemzetet vagyoni gyarapodáshoz akarja vezetni, juttatni. Anyagi erő hiányában, erkölcsi erővel kell dolgoznunk. Ezzel az utóbbival, gyakran nagyobb eredményeket is érhetünk el, ha az erős akaratumk szegődik az elhatározásunkhoz.

A Tulipán Szövetség Magyar Védő Egyesületünk már a mult évben átlátta a tévovázó helyzetet, hallott az álpróféták megfordított okoskodásáról, konkolyhintéséről is, azért magát harcra képes bajnokokkal akarja erősíteni, olyan bajnokokkal, akiknek kedvük támad és akaratumk is van harcra szállni, az ifju hæv és lelkesedéstől dobog a szívük. Hogy továbbá másokba, az utódokba is átplantáljuk a hivatást, egyik választmányi ülésünkön határoztuk, hogy a Sorompó megalakítjuk Zomborban. A talaj nagyon kedvezőnek mutatkozik. Alkalmas vezére is van már az ifjuságnak, aki maga is lelkes, másokat is tud buzdítani s ami fő, akar. Megannyi jó tulajdótság, előjel. És kezébe vette a dologot a magyar tanár, viszi a zászlót előre, kövessétek őt hazám, városunk tanuló ifjusága, minden más hasznos dolgot is eselekvő ifju nemzedék. Hatvan esztendő előtt a tűzbe rohant hazánk akkori lelkes ifjusága, ifjuságának a vértől ázó virágában mennyi, de hány veszett el a kemény harc alatt!

Ma nektek kedves ifjak nem kell véres harcra szállni, a mi polgárháborunk Ausztriával vértelen, habár szívják cseppenként, lassanként a vérünket, ezt azonban ne engedjük, ne engedjük, ez ellen a védekezést megtehetjük, kötelességünk is azt megtenni.

Kedves ifjak! szólok főleg tihozzátok. Az előttetek álló s megkötenő iparpártolási szövetség, ez nem a ti akarástoktól vagy nemakarástoktól függ, ez kötelességetek, hazafias kötelességetek, mert minden igaz magyar honpolgárnak első, legnagyobb és legszentebb kötelessége, a magyar haza és a polgárai

javán működni, ezen kötelesség alól senki sem vonhatja ki magát, akit a haza éltet, eltart, s majdan eltakar. Röghöz kötött kötelessége ez. Kötelességünk, ismétlem kötelességtek ifjak, valamennyiünknek a szent kötelessége az, akik a magyar államnak polgárai, a magyar szent koronának a tagjai vagyunk, már pedig ennek kivétel nélkül valamennyien vagyunk a tagjai, még azok is, akik nem szeretnek annak a tagjai lenni.

Nekünk nincs széles e világon vérbeli rokon nemzetünk, egyedül állunk magyarok a nagyvilágban, senkinek másnak, csak mi magunknak kell megtartanunk magunknak a magyar nazát s mert örökségül mi is úgy kaptuk meg azt apáinktól, azért munkálkodjunk javán s ha kell, harcoljunk is érte minden megengedett jó fegyverrel s ezek között első sorban az iparvédelem eszközeivel, tetteinkkel. A csatanyerés biztos, csak bátran előre ifjak, a gazdasági függetlenség kivívásában, kerékkötőkre ügyet se vessetek.

Legyen ez a mai vasárnap valamennyiünknek a nagy ünnepnapja.

Fogadjuk meg azon, öregek és ifjak, nők és férfiak, hogy első sorban magyar iparpártolással munkáljunk a magunk és a hon javát. Egyesüljétek ifjak, hiszen tanultátok, hogy az egyesülésben erő rejlik. Legyetek egymás örei, versengjétek hazafiságban, mert szent ez a háború és — mondom — nem marad el a siker koronája.

Tömörüljétek hazánk, városunk ifjai egy sátorba, alakuljatok szövetséggé s váljatok a szövetségtekben erőssé, hatalmassá, jó példaadóvá, hogy általatok legyen szegény hazánk gazdaggá.

Az utánam szóló hivatottak majd megtanítanak titeket arra, mit és hogyan eselekedjétek, de a szent Zélustokban, mely kiprúskasztja arcotokat, soha se menjétek túl a határon, mert a mi harcunk nem rombol, épít, falat von, mint a Bibliában mondva van. Hallgassátok meg figyelemmel a tanításokat, az igéket fogjátok fel a lelketekben, mélyen vessétek azokat a fogékony szívetekbe. Fogadjátok meg, hogy úgy eselekezzétek, amint mi tanítunk titeket. Így lesz áldás rajtatok és hazánkon.

Ebben az erős hitben, éltető reményben és hazaszeretében, hogy a Tulipán Szövetség — Magyar Védő Egyesület ifjusági osztályában fódadalmas tagjaink lesztek még ma, a zombori Sorompó kapuját felemelem, illetve ifjaink magyar iparvédő szövetségének az alakuló gyűlését ezer örömmel nyitom meg.

Az elnök megnyitó beszédét az ifjuság és a jelen volt közönség zajos éljenzéssel fogadta.

Utána *Radicsvits* Sándor főgimnáziumi tanuló szavalta el Ábrányi Emil „Pünkösdi rózsák” című gyönyörű költeményét.

Majd *Prokópy* Imre felső kereskedelmi iskolai tanár, az előkészítő bizottság elnöke emelkedett szólásra és a jelenlevők meg-megújuló, lelkes éljenzései között mondotta el ünnepi beszédét.

Prokópy Imre beszéde.

Mélyen t. hölgyeim és uraim! Kedves ifju barátaim! Ismét ünnepelni jöttünk ide, a városháza nagytermébe. Sok emlékezetes ünnepet látott már a komoly tanácskozásoknak ez a díszes hajléka, de olyant bizonyára keveset, mely jelentőségre nézve és a messze jövőbe átnyúló hatás szempontjából vetekedhetnék a mai ünnepélyel.

Őnök némi esodálkozással talán azt kérdezhetnék tőlem, hogy miért tartom én ünnepélynek a Sorompó zombori fiókjának a megalakulását. Higgyék el, nem nagyozolásból és egy helyi esemény viszonylagos fontosságának lokális hiúság szülte tulhajtásából teszem ezt, hanem azért, mert én előttem és mindazok előtt, akik egy, a mostaninál jóval hatalmasabb és boldogabb Magyarország képét hordják lelkük mélyén, kell hogy ünnep számba menjen egy olyan egyesületnek a megalakulása, mely minden erejét és minden hitét annak a magasztosan szép eszménynek: az eljövendő nagy és virágzó Magyarországnak a szolgálatába állítja.

Kérdés már most, hogy mi a Sorompó törekvéseinek az iránytűje, illetve hogy milyen módon akarja az imént körülvonalozott ideális célt a maga szűkre szabott hatáskörében és szerény eszközeivel szolgálni? A választ erre a kérdésre a Sorompó liga szervezőtőinek 4., 5., 6. és 8. pontjai adják meg, melyek a következőképen szólnak:

4. A liga célja: a magyar ipar védelme a legszívósabb következetességgel minden irányban, viszont az idegen árukkal szemben sorompó állítása minden ház küszöbén.

5. A liga minden tagja teljes erejével arra törekszik, hogy az ország minden részében, főképen lakóhelyén az iparpártolás eszméjét minél szélesebb körben terjessze.

6. A liga tagja a liga intéző-bizottsága által bojkottált üzletekből egyáltalában nem vásárol és mindent elkövet, hogy ettől másokat is visszatartson.

8. A liga tagja a magyar ipar által még nem termelt iparcikkeket lehetőleg nélkülözi.

E néhány pontból tehát világosan megértheti minden elfogulatlan és tisztánlátó ember a liga hivatását. Megtudja ezekből, hogy a honfoglalás műve még korántsem fejeződött be teljesen, hogy az évszázados mulasztások folytán felhalmozódott kulturális és politikai feladatok mellett ime itt van a többi közt az a nagy közgazdasági feladat is, melynek végecélja a magyar fogyasztási piacnak a honi ipar termékei számára való meghódítása. De megismeri e pontokból még azt a megszügyenítő, arepirító tény is, hogy ami más, a nemzeti élet teljességét élvező népeknél a legelemibb honpolgári kötelesség, azt nálunk az agitáció, a folytonos serkentés minden képzelhető fegyverével, a meggyőzés komoly érveivel és a rábeszélés mézes-mázos eszközeivel kell a köztudatba beplántálni és ott meggyökereztetni.

Siralmas állapot ez, szakasztott olyan siralmas, mint hazánk gazdasági helyzete.

Mig a többi nemzetek, sorra mind iparállamokká alakultak át, addig mi, az áldatlan politikai viszonyok folytán, no meg aztán a saját ügyefogyottságunk és hagyományos nemtörődömségünk miatt is, szépen megmaradtunk agrárállamnak és még mindig nyögjük, szinte néma megadással, az egyoldalú gazdasági rendszer egyre súlyosabbán ránk nehezülő jármát. Már pedig hogy mit jelent a termelésnek ez az egyoldalúsága, azt maga Kossuth apánk írta meg 1885-ben a Pesti Naplóhoz intézett egyik levelében: „Nemzet, mely csupa földművelést üz, amolyan félkezű teremtés, melynek még az a baja is megvan, hogy megmaradt kezének a hasznavehetősége is nagyrészen az időjárás esélyeitől függ: ha rossz idő jár, akkor egy keze sínese; tehetetlen nyomorok . . . S amely nemzet vagy összesen, vagy legalább legnagyobb részben csakis egynemű munkával foglalkozik, annál az általános kultúra röpte szárnyaszegett.”

Ennek a tarthatatlan és egyenesen végromlással fenyegető állapotnak a megváltoztatására az alkotmányos rend helyreállítása, azaz 67 óta sok, többé-kevésbé sikerült

kísérlet történt ugyan, de azért a mindenkori magyar kormányoknak és a kereskedelmi szellemmel, meg vállalkozási kedvvel egyáltalán nem vádolható magyar társadalom egyes köreinek minden igyekezete, megfeszített munkája és áldozatkészsége sem tudta a hazai ipart olyan fokra emelni, hogy a bel-földi szükségletnek akár csak egy jelentékenyebb hányadát is elláthatná.

Aki tamáskodnék ez állítás helyességében, annak a kételyeit bizonyára eloszlatja majd az alábbi számszerű kimutatás. Magyarország az 1906-ik esztendőben cukorneműeket, pamutot és pamutárúkat, len-, kender- és jutaárúkat, gyapjút és gyapjúárúkat, selymet és selyemárúkat, konfekcionált árukat, ugymint kalapokat, ruhákat stb., továbbá szalma- és hánserárúkat, papírost és papírosárúkat, kaucsukot, guttaperchát és az ezekből készített cikkeket, viaszkos vásznat, bőrt és bőrárúkat, szűsárúkat, fa- és esontárúkat, agyag-, kő- és üvegárúkat, végül irodalmi és műtárgyakat 767.766,317 korona értékben hozott be, míg ugyanezen árukból csupán 166.495,126 korona értékű kivitele volt. A különbözet a mi rovásunkra és terhünkre tehát 601.271,191 korona, vagyis amint Dobiecki Sándor az Iparvédelem 1908. évi februárius 20-iki számában írja, „kerek 602 millió korona értékben hoztunk be olyan árukat, melyeknek eredeti anyaga kender, len, száma, farostok és a szemétdombjainkról összeszedett rongyok és hulladékok.”

Most jön azonban még csak a cifrája, amennyiben, ismét Dobiecki szavait idézve, „az előbb felsorolt milliókkal megfizetett iparcikkek anyagának értéke alig 40–50 millió korona, vagyis a munkabér, a csomagolás, a kezelés, az ügyvitel és a közvetítés révén fizettünk évente több mint 550 milliót. S ez az 550 millió a külföld, de legkivált Ausztria népeinek zsebébe vándorolt és hazai piacaink vesztére nálunk jött forgalomba. És ez így tart évtizedek, sőt évszázadok óta. Ezen a címen fizettünk mi évente 600 millió koronát meghaladó hűbéri adót Ausztriának.”

Ime így fest az állami pénzsegélyekkel, szállítási meg egyéb kedvezményekkel szinte agyontámogatott magyar iparnak a képe. Valósággal gyarmati helyzet az, amiben síndülnék, ugyanaz a gyarmati helyzet, amelyre már II. József kalapos királynak 1775. dec. 30-án gróf Pallfy akkori kancellárhoz intézett hírhedt leiratában történik utalás. Ebben a leiratban olvasható ugyanis ez a közismert mondas, hogy Magyarország „merő gyarmatnak tekintessék, melyből műkészítményei kivitelének lehető megnehezítése, s az élelmi szereknek az országban fekvő katonaság olcsóbb ellátása miatt igen csekély áron tartása által annyi haszon huzassék, amennyi csak lehetséges, anélkül, hogy mindezzért némi pénzmenyiségnek az országba visszafolyására, miáltal csak a többi tartomány károsulna, soha legkisebb gond se fordíthatassék.”

Különböben nem is szükséges, hogy a magyar ipar szárnalmas állapotát a külkereskedelmi forgalmunkból vett adatokkal illusztráljuk. Tökéletesen elegendő, ha a városunk bármely üzletében raktáron tartott cikkek származását kutatjuk. A honi ipar készítményei, ha egyáltalán vannak, mindenütt szerényen húzzák meg magukat az Ausztriából behozott áruk nagy tömege mellett. Egész bátran, mindennemű ferdtítés vagy túlzás nélkül rá lehetne olvasni a hely- és környékbeli kereskedelemre is az 1792-ben Bécs városában megjelent Dissertatio statistica de industria nationali Hungarorum keserves panaszként hangzó kifakadását. „Nézzük végig” — mondja a hazája jövőjéért aggódó író, — „a híres pesti vásárokat, ahol több millió értékű árut találunk: melyekről mutathatjuk ki, hogy magyar műhelyből valók? A posztót, a jobb-fajta bőrt, a kelmét, a pántlikát, a selyemkendőt, a kalapot, a gombot, a finomabb vásznat, a tükröt, a fegyvert, a bojtot, az órát és ezer ezer más iparcikket mind a szomszédaink hozzák ide, kiknek nemesak a nyersanyagot szolgáltatjuk, amink itthon bőven vagyon, hanem a munkát, a vámot, az összes költségeket, a nyereséget, az adójukat, sőt még a helyet is, ahol eladják mi fizetjük

és így engedjük, hogy hazánk vére kifelé ömöljön.”*)

Iparunk ezen szomorú multjának a esügesztően sivár jelenetel való ez az összetalalkozása nem megdöbentő jelensége? Hát nem azt bizonyítja-e az akkori viszonyoknak és a mostani állapotnak ez az ijesztő hasonlatossága, hogy minden látszólagos és valóságos haladás ellenére is ott tartunk még, hogy védtelenül ki vagyunk szolgáltatva a Lajtán túli „testvérek” (!) rajtunk élősködő iparának?

Minden megváltozott e hazában az idők folyamán testi és lelki szükségleteink jobbadán mások ma, mint azelőtt száz esztendővel, összes intézményeink nyugateurópai mintára alakultak át, egész kulturánk, legalább külszínre, modernn: vedlett, csak egy maradt meg megkövesült ásatagként: az Ausztriától való gazdasági függés minden átkos következményével együtt.

Jól tudjuk mindannyian, hogy ennek a szerencsétlen állapotnak a megszüntetését, ennek a legégetőbb gazdasági bajunknak a gyökeres orvoslását és ezzel szerves kapcsolatban a magyar nemzetben rejlő produktív erőknek a felszabadulását csak az önálló magyar vámterület hozhatja meg. Ennek az életbevágóan fontos kérdésnek a megvitatása és eldöntése azonban már az országos politika keretébe tartozik.

A Sorompó nem vállalkozhatik ily óriási feladatnak a megoldására. A mi gyakorlati munkaprogramunk és közvetlen célunk nem lehet más, mint a már meglévő zsenge iparnak a felkarolása és hathatós megvédelmezése a tolakodó idegen versennyel szemben. S ebben a törekvésében a Sorompó egy csapáson halad a Tulipán Szövetség — Magyar Védő Egyesülettel. Ha mégis van némi különbség a két testvéregyesület között, úgy ez legfeljebb abban található meg, hogy a mi szervezkedésünk talán helyesebb és észszerűbb, mert míg mi az elfogulatlan és minden hazafias mozgalom iránt fogékony ifjuságot tömörítjük az iparvédelem zászlaja alá, addig a Védőegyesület kénytelen a mai nemzedék megrögzött előítéleteivel megbirkózni és évtizedes anyagi érdekeket ostromolni, még pedig korántsem a vad elszántság és a szilaj kiméletlenség buzogányával, hanem keztűs kézzel, a szeretet és a béketűrés olajágával. Körülbelül úgy vagyunk a két egyesülettel, mint egy épülő házzal. A házat is nem a tetőnél kezdik építeni. Előbb az alapot kell lerakni s ha ez már szilárdan áll, csak akkor lehet rá falat és födelet emelni.

Van azonban egy pont, ahol, az én igénytelen nézetem szerint, a Sorompó szervezete is némi kügazításra szorul.

Az eddigi alakulásoknál ugyanis az egyes szervező bizottságok majdnem kizárólag a fő- és középiskolák és legfeljebb még néhány szakiskolának a tanulóifjuságát szólították fel a csatlakozásra, egészen figyelmen kívül hagyva a kereskedő- és iparossegédeket, vagyis éppen azt az elemet, melynek legfőbb, sőt egyenesen létérdeke az iparfejlődés és ami ezzel karöltve jár — a munkaalkalmak szaporodása, a kereset emelkedése, ennek nyomán pedig a fogyasztóképesség tetemes megnövekedése.

Bármily nagyra becsülöm is a középiskolák értelmes ifjuságának a szerepét az iparpártolás terén, az mindenesetre kétségtelen előttem, hogy a lateinerosztály egymagában, a kereskedők és iparosok segélycsapatainak hatalmas tábora nélkül, még sehohsem volt képes ipart teremteni vagy a már meglévőt kellő oltalomban részesíteni.

Azért fölötte kívánatosnak tartom, hogy jövőre feltétlenül több helyett jutassunk a szervezet keretében ezeknek az értékes és a liga honmentő akciójának szempontjából valóssággal nélkülözhetetlen elemeknek.

Ha a mindennapi életből vett ezernyi példával megértetjük a serdülő iparosokkal és kereskedőkkel az iparfejlődés rendkívüli fontosságát nemcsak az államháztartás, hanem a közvagyonosodás szempontjából is; ha idejekorán megismertetjük őket a már most is

*) Rácz Soma, gimn. tanár fordítása.

versenyképes magyar ipar termékeivel, valamint az itthon bőven található nyers anyagokkal, megjelölve nekik, a honi áruk címtárának felhasználásával, az alkalmas beszerzési forrásokat; ha céltudatosan és megfelelő tapintattal értékesítjük, helyes mederbe tereljük a szakszervezetek hozzánk tartozó ifju tagjaiban rejlő agitacionális erőt; ha végre lankadatlan buzgósággal, apostoli hévvel folyton a lelkekre kötjük, hogy az önállósításnál, életük ezen legfontosabb tette-nél, legkiváltképen a honi ipar és a hazai föld termékeiből szerezzék be készleteiket: akkor az ilyen irányban nevelt, erős nemzeti érzéstől áthatott új iparos és kereskedő nemzedék a magyar ipar leghatalmasabb tényezőjévé fog izmosodni és akkor bizonyára el fog tűnni, nyomtalanul, az az oktan berzenkedés is, melyet az önálló gazdasági berendezkedés létkérdésében a kereskedelem és ipar jelenlegi képviselőinél most még szeltében tapasztalhatunk.

Nem kisebb a Sorompó jelentősége a tanulóifjúságra gyakorolt hatás szempontjából sem.

Régi, minduntalan megismétlődő panasz, hogy a mai középiskola nem az életnek neveli a növendékeit. A francia közoktatás e század elejére eső reformjának is az volt a vezérlő gondolata, hogy az iskolát közelebb kell hozni az élet realitásához. A tanítási tervek többnyire a XIX.-ik század kezdetéről való porosz „Schulordnung” alapján készültek, ami más szóval azt jelenti, hogy az oktatás szelleme és rendszere nagyjából ugyanaz még ma is, amikor az emberek már repülni tudnak, mint a mi volt száz egynehány esztendőnek előtte. Az ifjúság a múlt dícsőségének a kultuszában nő fel és a legtöbb esetben halvány sejtelmé sines a jelen, a ma apró-cseprő kérdéseiről, vagy országokra kiható nagy problémáiról. Tudja pl., hogy hány katonája volt Nagy Sándornak vagy Caesarnak, szinte áradozik a görög művészet, az ókor irodalmának a magasztalásától, kitűnően ért az első és II.-od foku egyenletek megfejtéséhez, de rögtön zavarba jön, ha azt kérdezik tőle, hogy mi a pénz, a tőke, az áru, mik azok a termelési tényezők, vagy mi a különbség a bel- és külterjes gazdálkodás között.

Már pedig akárhogyan vélekedjünk is az iskola rendeltetéséről, azt be kell látnia minden józaneszű embernek, hogy az életet nem a költészet mese- és ábrándvilága irányítja, a létért dülő ádáz küzdelmek sorsát nem a klasszikusok örökszép mondásai vagy a régmúlt idők történetéből merített tanulságok döntik el, hanem a rideg valóság ezernyi tényének biztos ismerete és a körülöttünk lezajló eseményeknek gyakorlati érzékkel való megfigyelése.

Ezt a hiányzó praktikus tudást fogja megadni a Sorompó mindazoknak, akik lobo-gója alá gyülekeznek. Ha ifjaink megismerik és szellemi tulajdonukká teszik majd a közgazdaság alapigazságait, ha tisztába jönnek a munka fogalmával és érteni fogják a munkamegosztás nagy elvét, ha nem lesz többé hét peccséttel lezárt titok előttük a termelés és fogyasztás, a kínálat és kereslet egymáshoz való viszonya, akkor az öntudat világánál, a fölsimert igazság sugallta meggyőződésből fogják szolgálni azt a nemzeti ügyet, amelynek most inkább lelkesedésből szegődtek védőivé. És akkor el fog párologni az a középkor leltárából való ostoba osztálygóg is, mely az „Ur” fogalmát állítja szembe a két keze munkája után élő dolgos „parasztal”, le fognak dőlni a válaszfalak, melyek most százfelé tagolják amugy is széthuzásra hajló nemzetünket.

A Sorompó tehát komoly gazdasági tényezővé avatja az iparpártolásra felesküdt ifjúságot, melynek egész közszereplése eddigelé a hazafias ünnepélyek sallangos frázisaiban vagy parázs utcai tüntetésekben merült ki.

A Sorompó kötelékén belüli közhasznu együttműködés mindezek alapján növelni fogja az ifjúság önértetét, idejekorán felébrészt benne a gyakorlati élet kérdései iránti meleg érdeklődést és végső következményében megteremt majd azt a századok óta késlekedő egységes közvéleményt is, melynek

ellenállhatatlan nyomása alatt, első pozitív eredményként, Magyarország gazdasági függetlensége fog megszületni.

Kedves ifjak! „Az első pünkösöd napján összejövénnek a tanítványok és bételének szentlélekkel. Szétmenvén pedig, kiki teljesíté az ő hivatását.”

Meggyújtottuk ime, a ti lelkesedések lángjánál, az igazi hazaszeretet szövétnekét, mely a nemzeti munka jegyében fogant. Halottátok az ígét, most már rajtatok áll, hogy az mihamarabb testet öltson. Elszéledvén pedig e helyről, hirdessétek mindenhol a magyar munka dícsőségét és terjesszétek szerte a hazában a magyar ipar, a magyar termelés szeretetét. Ne legyen mai buzgóságtok esupán pillanatnyi fellángolás, mely az első csalódásnál lelohadván, a fásultság és a kiábrándulás szürke hamujába fullad.

Adja az ég, hogy az, ami ma agyatokban forr és szíveteket megdobbantja, az évek során komoly meggyőződéssé, valóságos lelki szükségletté érlelődjék és hogy mindannyian, ott künn az élet viharában, megalkuvást nem tűró határozottsággal, esüggedést nem ismerő eréllyel folytassátok majd a tettek mezején azt, amit ma, a hazafias hevület e szent percében, szóval megfogadtok!

Ugy áldjon meg benneteket a magyarok Istene, mint ahogy e fogadalmatokhoz a sir széléig hívek maradtok!

A mély gondolatokban gazdag és nagy szónoiki hévvel előadott ünnepi beszéd nagy hatást tett a hallgatóságra. A jelenlevők hosszantartó, lelkes ovációkban részesítették az ünnepi szónoikat.

Végül *Téglás Géza* dr., a budapesti Sorompó elnöke mondott hosszabb beszédet. Köszönetét fejezte ki *Vértesi Károlynak* és *Prokópy Imrének*, hogy lehetővé tették azt, hogy a Sorompó Zomborban is megalakulhatott. Ismertette beszéde folyamán a Sorompó alapszabályainak különösen azon részét, amely a bojkottal foglalkozik. A bojkott csak ama kereskedők ellen irányulhat, akik a magyar ipart egyenesen kizárják üzletükből, de erre még nem volt példa és hiszi, hogy Zomborban se lesz! Az ifjúság követeljen magyar gyártmányu rajz- és írószereket. Ruházati cikkeink gyárai is képesek már a külfölddel szemben a versenyre. Szólt azután az érettségiző ifjakhoz, hogy fogadalmukba is vegyék be a magyar iparpártolást; az iparos és kereskedő ifjakat pedig csatlakozásra hívta fel.

A fogadalom.

Az ifjúság választott képviselői ezután megbizóik nevében letették a fogadalmat a magyar ipar pártolására. Ez az aktus volt az ünnepélynek legmeghatóbb része.

A tisztikar megválasztása.

Ezután megalakították az új egyesület tisztikarát. Az egyhangu lelkesedéssel megéjtett választás eredménye a következő: Védnök lett: *Fernbach Károly* főispán, diszelnökök: *Alföldy Árpád* dr. polgármester, *Rittinger Antal* főgimnáziumi igazgató, *Vértesi Károly* a T. Sz. M. V. E. elnöke, *Zsulyevits Ernő* felső ker. isk. igazgató; elnök *Prokópy Imre*, alelnök *Novák Elemér* dr., főtitkár *Szondy István* dr., titkár *Briedmann Andor*, főjegyző *Klemm Gyula*, jegyző *Csávosi Sándor*, pénztáros *Schön Samu* Dezső.

Az állami főgimnázium tanulóifjúságából alakult alosztálynak ügyvezető alelnöke *Kovács Antal* dr. tanár, titkára *Radicsevits Sándor*, jegyzője *Bárczi Géza*, pénztárosa *Danninger Kornél*.

A felső kereskedelmi iskola tanulóifjúságából alakult alosztálynak ügyvezető alelnöke *Sauer Sándor* tanár, titkára *Hubert János*, jegyzője *Schweiger Vilmos*, pénztárosa *Tuna József*.

A kath. legényegylet kebelében alakult alosztály ügyvezető alelnöke *Magyarits Mihály*, titkára *Krizsák Ferenc*, jegyzője *Csik Imre*, pénztárosa *Ugry Károly*.

Sürgönyök.

Prokópy Imre indítványára elhatározta a megalakult zombori „Sorompó”, hogy az egyesület fővédnökeit gróf *Apponyi Albertet*, *Kossuth Ferencet*, gróf *Batthyány Tivadart* és *Justh Gyulát* táviratilag üdvözli.

A *Kossuth Ferenc* kereskedelemügyi miniszternek küldött sürgöny szövege a következő:

„A zombori Sorompó megalakulása alkalmából fogadja nagyméltóságod, mint a Sorompó fővédője hódolatunk kifejezését. Hazánk gazdasági függetlenségéért folytatott küzdelmében mindenkor számíthat lelkes közreműködésünkre.” — *Prokópy Imre*, elnök.

Az alakuló gyűlés alatt érkezett meg *Fernbach Károly* főispán következő távirata:

„A zombori Sorompó ifjúsági szövetség megalakulásakor fogadjátok üdvözlőmet. Sajnálom, hogy ezen hazafias ünnepen nem lehetek jelen. Szívvel és lélekkel veletek tartok.” — *Fernbach Károly*.

A Tulipán Szövetség Magyar Védő Egyesület a következő sürgönyt küldötte:

„Testvéri szeretettel üdvözli a megalakult Sorompó ifjúsági egyesületet és hazafias munkájára áldást kér a Tulipán Szövetség Magyar Védő Egyesület. — Gróf *Somsich Tihamér* és *Dobóczky Sándor*.”

A *Kossuth Ferenc*hez intézett üdvözlő táviratra, az elnökség címére a következő sürgöny érkezett:

„Sorompó megalakulása alkalmából küldött üdvözlőmet melegen viszonzom. — *Kossuth*.”

A Zomborvidéki rk. Tanító Egylet közgyűlése.

— Saját tudósítónktól. —

A „Zomborvidéki Tanító Egylet” e hó 3-án Zomborban a központi fuiskolában tartotta meg évi rendes közgyűlését.

Rechner Konrád, az egyesület agilis elnöke eszmékben gazdag, eredményében hatásos, a mai korban aktuális beszéddel nyitotta meg a közgyűlést. Párhuzamba állította a keresztény irányzat és keresztényellenes irányzat törekvéseit és követőit. Meggyőző érvekkel bizonyította be, hogy a keresztény irányzat a szeretet jegyében az ipari boldogságot, békét és megelégedést hozza meg a küzdő emberiségnek, míg a másik irányzat a családi élet fenséges tisztaságának meg-lasulását, a vigasztalanságot, a sivárságot és a boldogtalanságot szüli. Felhívja a tanítóság figyelmét, hogy szívvel-lélekkel a Krisztusi elvek szerint cselekedjenek és működjenek nemcsak az iskolában, hanem minden téren, ahová hivatásszeretetük küldi, mert csak ugy leszünk képesek — ugymond — az édes magyar haza javára dolgozni.

Lelkes éljenzéssel és tapssal fogadták a jelenlevők az elnöknek hatásos beszédét.

Az elnöki megnyitó után az egyesület táviratban üdvözölte az egyházmegye főpásztorát, dr. *Városy Gyula* kalocsai érseket. Egyben nem feledkezett meg a tanítótestület nagy jötevőjéről, *Mayer Béla* dr. nyugalmazott főpásztorról sem, kihez hálájának, nagyra-becsülésének kifejezésére tisztelgő küldöttséget küldött, melynek tagjait, névszerint *Rechner Konrád* elnököt, *Nagy János* társelnököt és *Czifusz Károly* jegyzőt a nyugalmazott főpásztor szokott szeretetreméltóságával fogadta.

A gyűlés lefolyását a következőkben adjuk:

Gräff István könyvtáros beszámolt a könyvtár állapotáról, melyből örömmel jegezzük ki, hogy 1500 koronát meghaladó könyvvétellel nagyban gyarapodott az a tőke, melyet az egyesület tagjai szorgalmasan kamatoztathatnak.

Nagy János egyesületi társelnök felolvasta a nagy körültekintéssel és szaktudással összeállított bírálóbizottsági jegyzőkönyvet, melyből örömmel hallottuk, hogy az egyesület tagjai közül hárman, névszerint *Kőszegi Ferenc* bajmoki, *Merscher Ferenc* bácskerteszi és *Nyilasi Sándor* sáripusztai tanítók nagy gondnal dolgozták ki a „Jellemképzés a népiskolákban“ című vitatételt. *Kőszegi Ferenc* és *Merscher Ferenc* dolgozatait a bírálóbizottság dícséretre méltatta, a babért azonban *Nyilasi Sándor* gyönyörű nyelvezettel, mely tudással megírt dolgozatának ítélte oda. A dolgozat felolvasatván, nagy figyelmet keltett s az egyesületi tagok a derék, törekvő fiatal tanítót sűrű tapsviharral és éljenzéssel jutalmazták. A dolgozat felolvasása élénk vitát provokált, melyben a tagok számosan vettek részt, ebből is látható, hogy a kitűzött tétellel igen sokan behatóan foglalkoztak.

A következő előadó *Dér Ferenc* esantavéri tanító volt, ki terjedelmesen számolt be a lefolyt tanév kulturmozgatairól, melyekből igen soknak megvalósítása a néptanítókra vár.

A sok vendég között volt egy igen tiszteletre méltó alakja is az egyesületnek s ez *Inhoff József*, a Bács-Bodrog megyei gazdasági egyesület titkára, aki szíves volt az egyesület felkérésére „Gazdakörök szervezése“ című tétel előadásával a gyűlést tanulságossá és élvezetessé tenni.

A közgyűlés mindvégig a legélénkebb hangulatban tartott délután 1 óráig, melyről gazdag tapasztalattal távozott a három esperes kerület tanítósa.

A gyűlés után társas ebédre jött össze a tanító egyesület 70 tagja az Elefánt éttermében. *Rechner Konrád* elnök a királyra és pápára, *Nagy János* az érsekre, ifj. *Karagich István* *Argay* Bálint segédtanfelügyelőre, *Nyilasi* az elnökre, *Hegedűs Lénárd* *Inhoff József*re, *Argay* Bálint és *Inhoff József* az egyesület tagjaira és *Gyurkov Pál* az egyesület nőtagjaira mondtak pohárköszöntőt.

Előfizetési felhívás.

Június hó elsejével lapunkra új előfizetést nyitottunk.

Amikor közönségünket új előfizetésre felhívjuk, nem finánciális célok lebegnek szemünk előtt; a mi lapunknak még csak másodlagosan sem az a célja, hogy bárkinek is anyagi hasznot hozzon. A mi célunk azonos azzal az ideális céllal, melyet a laptulajdonos, a függetlenségi párt maga elé tűzött és

e cél: a függetlenségi eszme ápolása, terjesztése, erősítése.

Az ezen cél által megszabott kereteken belül rendületlenül a legradikálisabb szabadelvűség elveit szolgáljuk; kormánytól, hatóságoktól és egyes emberektől függetlenül küzdünk a megállás nélkül való haladásért.

A politikai irányu tevékenységünk mellett, áthatva attól a nemes feladattól, mely a magyar sajtóra hárul, kulturmissziót is akarunk teljesíteni, legfőbb gondoskodásunk tárgyát képezvén lapunk irodalmi nivójának megőrzése.

Ezekhez a nemes célokhoz kérjük az olvasó közönség támogatását!

Lapunk előfizetési ára:

Egész évre 10 K — f.
Félévre 5 K — f.
Negyedévre 3 K — f.

„A Bácsmezei Függetlenség“
kiadóhivatala.

H I R E K.

Kinevezés. Fernbach Károly főispán a topolyai állami polgári iskola gondnokságának elnökévé dr. Farnék Dezső ügyvédet, al-elnökévé Bodrog Mór gyáros, bankigazgatót, tagjaivá pedig dr. Décsi József ügyvédet, Fekete István községi bírót, Guba József kereskedőt, Jedlicska Mihály községi jegyzőt, Kernács Lajos gőzmalomtulajdonost, Koch Bernát takarékpénztári igazgatót, dr. Lestár Albert ügyvédet, dr. Mészöly István kir. járásbíró, Pápay László ny. tanító, takarékpénztári főkönyvelőt, Péter Mihály földbírtokost, dr. Rényi József orvost és Szikora János földbírtokost 6 évi időtartamra kinevezte.

Térzene az Erzsébet-ligetben. Szombaton június 12-én este 8 órától 10-ig az Erzsébet-ligetben térzene lesz Kolompár István zenekarának közreműködésével. Belépődíj nincs.

Jutalmazás. A pénzügyminiszter a zombori m. kir. pénzügyigazgatóság felterjesztésére Fekete Endre topolyai községi aljegyzőt és Kovachich Béla községi végrehajtót szorgalmas és sikeres működésük elismerésül pénzbeli jutalomban részesítette.

A zombori küldöttség a budapesti nagygyűlésen. A zombori függetlenségi és 48-as párt küldöttsége szombaton utazott a budapesti országos nagygyűlésre, mely a nemzeti bank felállítását követelte. A küldöttséget *Fernbach Péter*, a város köztisztviselője és szeretetben álló országgyűlési képviselője vezette. Feljegyzésre méltó, hogy midőn a nagy felvonulás történt, az Erzsébet-köruton az országos függetlenségi párt helyisége előtt az erkélyen levő országgyűlési képviselőket a küldöttség éljenzéssel köszöntötte, egyszerre a képviselők közül feltűnik *Fernbach Károly* főispán alakja, aki harsány hangon lekiáltja: „Éljenek a zomboriak!“, mit nemesak az elvonuló zomboriak, de az ott levő szabadkai és bácskai küldöttek is viszonzoznak: „Éljenek a Fernbachok!“ percekig tartó tombolással.

Jutalomdíj adomány. Dr. Mayer Nándor ügyvéd 10 koronát adott át a zombori állami főgimnázium igazgatóságának, hogy az év végén rendezendő rajzkiállítás alkalmával a festésben jeles előmenetelt tanúsító tanulót jutalmazzanak vele.

Egy jegyző letartóztatása. Ujvidékről jelentik, hogy a csendőrség letartóztatta *Nikolits Aurél* bácskavárosi községi jegyzőt és beszállította az ujvidéki ügyészség fogházába. *Nikolits Aurél* katonaszabadítás körüli manipulációk gyanúja alatt áll.

Szerkesztőváltás. Értesültünk, hogy *Kemény János*, a „Zombor és Vidéke“ szerkesztője, valamint dr. *Müller János*, ugyanazon lap szépirodalmi főmunkatársa a lap kötelekéből kiléptek.

Halálozás. *Sztolits Jakab* zombori tekintélyes szabó-iparos, a függetlenségi párt agilis tagja hosszas betegeskedés után, hétfőn elhunyt. Temetése tegnap délelőtt ment végbe nagy részvét mellett.

A megyei orvosok gyűlése. A bácsmezei orvosi fiókszövetség ez évi rendes közgyűlését folyó hó 5-én délután 4 órakor tartotta Rényi József dr. elnök, topolyai kör-orvos elnöklété alatt Paliéson a nagyvendéglő termében. A közgyűlés tárgysorozatán a jelentéseken kívül a tudományos szakosztály ügyrendjének megállapítása, a kerületi munkásbiztosító pénztárakkal szemben elfoglalandó álláspont, a tisztviselők anyagi és erkölcsi helyzetének megvitatása, a halottkémlés, a fuvarügy és az orvosok tulprodukcioja elleni lépések szerepeltek, melyeket *Spitzer István* dr. titkár referált. A közgyűlés után este 8 órakor társasvacsora volt.

Az ifjuság az alkoholizmus ellen. Az Országos Alkoholellenes Liga nyílt fölhívással fordul az ország érettségiző ifjuságához, hogy segítőtül hívja a nemzetrontó alkoholizmus ellen. A fölhívás az ifjuságot küzdésre buzdítja a szesz italok ellen és megkéri, hogy a szokásos érettségi bankettet se tartsa meg, mert sok ifjunál ez a kárhozatos ivásnak a kezdete.

Óvintézkedés a villám becsapás ellen. A városi villamos bizottság egyik legutóbbi ülésén elhatározta, hogy égi háború alkalmával, mikor a villám becsapásának veszedelme fenyegeti a villamos telepet is meg a nagyközönséget is, már a villamos telepen kikapcsolatja az áramot, hogy a veszedelemnek elejét vegye. A nagy közönség tájékoztatása végett a villamos bizottság határozatát ezennel közzétesszük, hogy senkit meg ne lepjen, ha zivataros időben áramot nem kap, ami különben legfeljebb fél óráig tart.

Carbone János táncanfolyama. Carbone János táncanár, a m. kir. operaház ny. első szolótáncosa nyári táncanfolyamát folyó évi június hó 30-án nyitja meg az Elefánt szálló nagytermében. Tanfolyamának anyaga magában foglalja az összes divatos és legújabb szolótáncokat. E mellett a mester, kinek tanítása a francia iskolán alapszik, különös gon'ot fordít a test esztetikai kiképzésére. Lesz zártkörű gyermek-kurzus hétfőn, szerdán és pénteken délután 4—6 óráig, zártkörű boszton-kurzus deákoknak kedden, esütörtökön és szombaton délután 6—8 óráig. Magánórákat is ad háznál és házon kívül ugy egyeseknek, mint csoportoknak. Beiratkozni lehet *Kollár József* könyvárúsnál vagy a megnyitás előtt néhány nappal a mesternél az Elefánt szállóban.

Az ügyvédi kamara köréből. A szabadkai ügyvédi kamara közhírré teszi, hogy dr. *Szeifert Ernő* szabadkai, dr. *Radich Tihamér* bezdáni, dr. *Nagy Béla* óbecsei és dr. *Freund Sándor* bajai ügyvédek az ügyvédek lajstromába iktatta, továbbá, hogy dr. *Bérczi Albert* bajai ügyvédet lemondása folytán, *Rehák Mátyás* szabadkai ügyvédet pedig elhalálozása folytán az ügyvédek lajstromából törölte, végül, hogy dr. *Bérczi Albert* bajai ügyvéd az irodájához tartozó iratokat dr. *Klein Mór* bajai ügyvédnek adta, *Rehák Mátyás* szabadkai ügyvéd irodájának a gondnokává pedig *Czeisz Máté* szabadkai ügyvéd van kirendelve.

Gimnáziumi majális. A zombori állami főgimnázium folyó évi június hó 23-án tartja meg majálisát. A versenyek délután pont 3 órakor kezdődnek. A nagyközönséget az intézet szívesen látja az ifjuság tavaszi mulatóságán.

Nyilvános nyugtázás. A zombori róm. kath. legényegylet elöljárósága még a következő felülfizetésekért mond köszönetet. *Városy Gyula* dr. 30 kor., *Listyevity Titusz* 2 kor., *Weinfeld Mór* 3 kor.

Pápai áldás egy fiatal házaspárnak. Kunbajáról írja tudósítónk: Nem mindennapi kitüntetés érte Kunbaján Faltum Jeromos nagybirtokos és a szabadkai takarékpénztár igazgatósági tagjának fiát, Mártont, ki a múlt héten vezette oltárhoz Kunbaja egyik legtekintélyesebb gazdájának, Freydingert Mátyásnak leányát, Katicát. Zsák Imre, a római udvar befolyásos tagja, kívül a legutóbbi római zarándok uton ismerkedett meg Faltum, szintén hivatalos volt az esküvőre, de nem-jöhettén el, azt a szép nászajándékot küldte, hogy kieszközölje ösztöne X. Pius pápánál a pápai áldást az új házaspárra. Kőrösczy Ernő s. lelkész gyönyörű szavakban fejtette ki esketés után a megjelenteknek, hogy mily ritka kitüntetésben részesült a fiatal pár s az áldást az új házásoknak átadta. Ezután a majd 400-rugó vendégsereg a kaszinóba vonult, hol díszes lakoma várta őket. Nem is kell csodálkozni, hogy negyedszáz ember mennyi mindent elfogyasztott. A többi között egy három és fél mázsás üsző, 7 drb borju, 2 hizott sertés, 14 malac, 80 tyúk fizetett életével. Ezenkívül süteményhez 1 métermázsas lisztet és 700 tojást használtak el. Elfogyott 35 métermázsas kenyér, 1 hektó tej, 500 fekete kávé, pecsenyéhez egy nagy szekér (800 fej) saláta, 11 hektó bor s hozzá 1600 üveg szikviz. — Bizony, egyik-másik leány megőrülne, ha ezeknek az értéke hozományképen az ő nevén volna valamely bankban elhelyezve, mert szerényen számítva legkevesebb 1800 koronába került.

Gyilkosság Bácsmadarason. Antoni János bácsmadarasi legény áprilisban szabadult ki a katonaságtól. Mikor hazaért Boszniából, már csak boldogságának romjain kesergett, mert riválisa, Geiger János elvette azt a leányt, akit mind a ketten szerettek, aki neki hűséget esküdött, de aki nem győzte bevárni azt a négy esztendőt, amelyet ő Boszniában töltött. Antoni már régen elhatározta, hogy bosszút áll boldogságának megromlásán. Megvárta Geigert és midőn az a korezmából kijött, elébe lépett és a mellébe szurt. Geiger azonnal kiszendetett. Antoni a gyilkosság után megszökött, de másnap este hazatért. Otthon elfogták a csendőrök, akik bevitték a szabadkai ügyészség fogházába.

A magyar újságírás szenzációi! A Nap a magyar közönség legkedvesebb lapja! A 48-as eszmény és a magyar nemzeti törekvések egyetlen hű és kérélhetetlen szószólója. Főszerkesztő: Braun Sándor. Főmunkatárs: Lengyel Zoltán. Naponként 125.000 példány! Egy szám 2 krajcár. A Nap előfizetési ára: Egész évre 16 kor., félévre 8 kor., negyedévre 4 kor., egy hónapra 1 kor. 40 fill.

Közgazdaság.

A gazdaközönség figyelmébe. A budapesti Viktória malom a zombori piacon és környékén a malom részére leendő buza megvásárlásával Auspitz Zsigmondot teljhatalommal megbizta.

Az édesvízi halászat és halgazdaság. A földmivelségi miniszter kiadásában e címmel egy érdekes és hézagpótló szakmunka jelent meg, melyet a miniszter megbízásából Répássy Miklós műszaki tanácsos írt meg s mely egy most fejlődő nagy fontosságú gazdasági águnk legfontosabb kérdéseit ismerteti meg a nagy nyilvánossággal.

A könyv az elméleti részek mellett fontos gyakorlati utmutatásokat tartalmaz a mesterséges és természetes halászatról, valamint ismerteti a magyar halászati közigazgatás és a külföld halászati viszonyokat.

Népies modorban írja le halaink természetrajzát, halfajtáinkat, elterjedésük feltételeit, ellenségeiket, táplálékukat.

A mesterséges halászatról szóló részben részletesen kifejti a tógazdaságot és a mesterséges halászat fogalmát, ismerteti a haltenyésztési módokat s az eddig nyert tapasztalatok alapján gyakorlati utmutatásokat ad. Vizsgálva hazai viszonyainkat az alacsonyabban fekvő vidékeken főként a ponty tenyésztését javasolja, melylyel együtt, mint melléktermelvény a fogas süllő és compó, valamint a harsa, csuka, angolna és pisztrángsüggér is tenyészthető. Részletesen ismerteti a halgazdaságok berendezését, a halastavak és teletetők szerkezetét, a tavak trágyázási módjait s a trágyázás fontosságát.

A pontyos tógazdaság mellett külön leírja még a pisztrángtenyésztést és felvilágosításokat ad a halak szállítására és értékesítésére vonatkozólag.

A jövő fontos feladatának tekinti halászati törvényünk revízióját, a halkereskedelem szervezését és a tógazdaságok kedvezményezését, mert haltenyésztésünk igazi kifejlődése csak ezek segítségével várható.

A tanulságos kötet bolti ára 1 korona, lelkészeknek, tanítóknak és jegyzőknek pedig kérésükre ingyen küldi meg a földmivelségi miniszterium könyvtára.

A nemzetközi kertészeti kiállítás művészeti tárgydíjai. A földmivelségi miniszter az Országos Magyar Kertészeti Egyesület által 1910-ben rendezendő nemzetközi jubiláris kertészeti kiállítás kiállítóinak díjazására két első állami tiszteletdíj gyanánt értékes képeket engedélyezett és pedig az egyik „Pünkösdi rózsza” Hegedüs Lászlótól, a másik „Két eserepvirág” Baránszky Lászlótól. A képek értéke 300—300 korona. Második jutalmul 2 drb. 200 koronás pénzdíjat engedélyezett. A kiállítás magyar, német és francia és programmal szívesen szolgál az Országos Magyar Kertészeti Egyesület titkári hivatala. (Budapest, IV., Koronaherceg utca 16.)

A „Patria” nagykanizsai pótkávégyár, ezen nagyszabású magyar vállalat a közeljövőben részvénytársasággá alakul át oly célból, hogy a mezőgazdasági és kereskedelmi tényezők bevonásával, szélesebb alapra fektesse, egyrészt a katánggyökér termelése a hazai mezőgazdaság részére biztosítsa, másrészt a keresletet és fogyasztást a még mindig nagy mennyiségben a külföldről beözönló pótkávé mellőzésével ezen igen jó hírnévű örvendő tőzsgyökeres hazai gyár kitűnő minőségben fedezze. Az alapítók között találjuk: gróf Batthyány Zsigmond nagybirtokost, Szilassy Zoltán országgy. képviselőt, Jeszenszky Pál Országgy. képviselőt, dr. Kétly egyetemi tanárt, a Kereskedelmi Részvénytársaságot Fiume, Zalamegyei Gazdasági Takarékpénztárt, Horváth Mihály a „Hangya” szövetkezet k. igazgatója, dr. Franz Rudolf nagykanizsai nagyiparost, Blitz és Braun, dr. Szuly Aladár budapesti nagykereskedőket, Spiegel ker. kamurai alelnököket, Virág ker. tanácsos igazgatót, Franz Lajos és Fiai marburgi és nagykanizsai nagyiparosokat, dr. Hagymássy és dr. Zerkowitz budapesti ügyvédek, a főváros és vidék számos cikória gyökért termelő gazdát és nagykereskedőt. Az alaptőke 900.000 korona és 9000 drb. százkoronás részvény. Ezen szép reményekkel kecsgető honi vállalat részvényei jegyezhetők a Magyar Általános Hitelbank győri, pécsi és fiemei fiókjainál, valamint a Zalamegyei Gazdasági Takarékpénztárnál Nagykanizsán.

HIRDETÉSEK.

1702. sz. kig. 1909.

Pályázati hirdetmény.

Sajkásgyörgye községében 1000 korona évi fizetéssel javadalmazott kezelő-írnoki állásra **folyó évi június hó 28-diki** lejáratú pályázatot hirdetek. A szerb nyelv tudása szükséges. Pályázók szabályszerűen felszerelendő folyamodványaikat a fenti időig hozzám nyujtsák be.

Zsablya, 1909. évi június hó 1.

TRENKA,

155-3-2

tb. főszolgabíró.

2350/kig. 1909. szám.

Pályázati hirdetmény.

Járásomhoz tartozó Mélykut községben előléptetés folytán megüresedett és havi előleges részletekben felvehető 800 korona évi fizetéssel javadalmazott **községi írnoki** állásra pályázatot hirdetek és felhívom a pályázni óhajtokat, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényeiket hivatalomban legkésőbb **folyó évi július hó 10-éig** nyujtsák be.

Bácsalmás, 1909. június hó 5-én.

2-1

KOLLER,

161-2-1

főszolgabíró.

17676/1909. sz.

Pályázati hirdetmény.

A magyar királyi államvasutak miskolci állomásán a vendéglői üzletre 1909. évi október 1-től számított 5 évi időtartamra ezenel nyilvános pályázatot hirdetünk.

A vendéglőt bérbevenni óhajtokat felhívjuk, hogy szabályszerűen belyegzett, valamint kellő bizonyítványokkal felszerelt ajánlatukat **1909. évi június hó 15-én déli 12 óráig** a magyar királyi államvasutak miskolci üzletvezetőségének titkári hivatalához e cím alatt:

„Ajánlat a miskolci pályavendéglő bérletére 17676/1909. számhoz” lepecsételt borítékban térítvény mellett nyujtsák be.

Az ajánlaton a névalírás két tanuval előttemezendő és az ajánlati összeg betűkkel is kiírandó.

Az ajánlattevő köteles a miskolci üzletvezetőség gyűjtőpénztáránál 1909. évi június hó 14-én déli 12 óráig bantpénzkepen 1000 azaz egyezer koronát készpénzben, vagy állami letétekre alkalmas értékpapírokban letéte helyezni, vagy oda posta útján külön borítékban beküldeni, mivel különben az ajánlatot figyelmebe venni nem fogjuk.

Takarékpénztári betétkönyveket bantpénzül nem fogadunk el. — A vendéglő bérletére vonatkozó feltételek, valamint a változott viszonyokhoz mérten újból megállapított étel- és ital árjegyzék a miskolci üzletvezetőség forgalmi és kereskedelmi osztályában (II. emelet 43. ajtószám) a hivatalos órák tartama alatt megtekinthetők, miért is az ajánlattevőkről feltételezzük, hogy a feltételeket ismerik s azokat magukra nézve egész terjedelmükben kötelezőknek elfogadják.

A feltételektől eltérő ajánlatokat figyelembe venni nem fogjuk.

A magyar királyi államvasutak miskolci üzletvezetősége fentartja magának a jogot, hogy az ajánlattevők közül tekintet nélkül az ajánlati bérösszegre szabadon választ-hasson.

Miskolc, 1909. május hó 26-án.

A m. kir. államvasutak igazgatósága.

(Utányomás nem díjazatik.)

160-1

Gomboson levő **vendégfogadóban** egy szorgalmas, megbízható embert

csaposnak

azonnal felveszek. Előnyben részesülnek, akik hasonló alkalmazásban már működtek és akiknek felesége jó szakácsnő.

Az ajánlatok közvetlenül hozzám intézendők.

Linder György,

149-3-3 **Gombos** (pályaudvar).

Hirdetések felvételnek

☒ a legolcsóbb árak mellett ☒
LAPUNK KIADÓHIVATALÁBAN
Erzsébet-körút 13. sz. alatt.

109-26-13

HERKULES MOTOR VALLALAT
BUDAPEST V. VACZI-ÚT 30.

ELISMERT LEGHÍRESEBB
CSEPLŐHÉSZLETEK

TELJES JÓTÁLLASSAL
ÜZEMBEN BÁRMIKOR MEGTEKINTHETŐK.

ELSŐRENĐŰ SZIVÓGÁZTELEPEK
ÜZEMKÖLTÉSÉG.
LEERŐ ÓRÁNKINT HB. 11-2 FILLÉR
ÜZEMZAVAROK KIZÁRVA.
ÁRJEGYZÉK INGYEN.



A legérgebb és a legjobb
ertesült magyar újság az

EGYETÉRTÉS

A társadalom minden körében egyformán kedvelik. A magyar családok hírlapja.

Előfizetési ára: egy hóra 2.40 K.

Főszerkesztő: **Dr. Pap Zoltán.**

Szépirodalmi főmunkatárs: **Eötvös Károly.**

Kérjen mutatványszámot.

Nagy elterjedtsége folytán hirdetései minden iparos és kereskedő az Egyetértésben biztos eredményt ér el. Minden cikk hirdetése alkalmas, mert olvasóközönsége

vegyes.

Kérjen hirdetési prospectust.



Jó és megbízható aratógépet

szívesen vásárol a gazda, mert azzal időt és pénzt takarít meg.

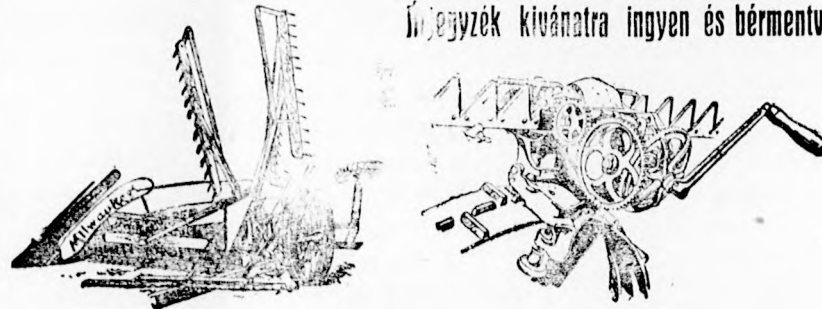
Teljesen megbízható, kiváló szerkezetű és nagy munkaképességű gépek:

„Milwaukee“ kévekötő aratógép,
„Milwaukee“ marokkrakó aratógép,
„Milwaukee“ fűkaszázó gép,
„Milwaukee“ aczélgerelye, önműködő kiürítéssel,
„Milwaukee“ köszőrülógép,

102-16-11

melyek az egész világon és újabban a magyar gazdaságokban is mint a legjobbak vannak elismervé.

Írjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.



Magbízható ügynökök és képviselők az ország minden részében kerestetnek.

Megkeresések Budapest, Főposta, postafiók 121. sz. intézendők.

5994/tkvi 1909. szám.

Arverési hirdetmény.

A zombori királyi törvényszék, mint telek könyvi hatóság közli, hogy Kobatovits Jánosné végrehajtható Drvár Adám és neje Kekezoivits Mária végrehajtható szenedő elleni 525 korona tökévelés és járuléki iránti végrehajtható ügyében a zombori kir. törvényszék (és a kir. járásbíró) területén lévő, Zombor sz. kir. város területén fekvő, végrehajtható szenedők tulajdonát képező s a zombori 3469. számú betétben A. I. 1-2. sor, 3021, 3022. hr 155 □ öles jószágtestre és 522 ö. i. sz. a. házra 1179 korona kikiáltási árban az újabb árverést elrendelte.

Az 1909. évi július hó 5-ik (ötödik) napján délután 3 (három) órakor a kir. törvényszék árverési helyiségében megtartandó nyilvános árverésen ezen ingatlanok az árverési hirdetményben megállapított kikiáltási ár felénél alacsonyabb áron el nem adhatók. Ha a kikiáltási ár fokozatos leszállítása következtében a legalacsonyabb árt elérő ígert nem tétetik, a kiküldött az árverést felüggezteti.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10 %-át készpénzben, vagy az 1881. LX. törvényeikk 42. §-ában jelzett ártolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt m. kir. igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezébe letenni, avagy az 1881. LX. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Az, aki az ingatlanért a kikiáltási árnál magasabb ígertet tett, ha többet ígérni senki sem akar, köteles nyomban a kikiáltási ár %-a szerint megállapított bánatpénzt az általa ígert ár ugyanannyi %-ig kiegészíteni. Ha ennek a kötelezettségének eleget nem tesz, ígerte figyelmen kívül marad és az árverésben, melyet haladéktalanul folytatni kell, több részt nem vehet.

Zombor, 1909. évi május hó 25-én.

A kir. törvényszék mint tkvi hatóság.

Hettesheimer,

kir. tszéki bíró.

159-1



A magyar újságírás szenzációi!!

A NAP

A magyar közönség legkedvesebb lapja!

A 48-as eszmény és a magyar nemzeti törekvések egyetlen hű és kérélhetetlen szószóloja.

Főszerkesztő: Főmunkatárs:

BRAUN SÁNDOR LÉNGYEL ZOLTÁN

□ Naponként 125,000 példány! □

Egy szám: 2 krajcár.

A NAP előfizetési ára:

Egész évre 16 K - f. Negyedévre 4 K - f.
Félévre 8 K - f. Egy hónapra 1 K 40 f.

FIDIBUSZ

A legkitünőbb magyar élelap!!!

Páratlan népszerűség!!

Remek szöveg. Pompás képek!

o o Mesésen olvasó! o o

Egy szám 5 krajcár.

A FIDIBUSZ előfizetési ára:

Egész évre . . . 6 K - f.

Félévre 3 K - f.

Negyedévre . . . 1 K 50 f.

Egy hónapra . . . - K 50 f.

Aki a „FIDIBUSZ“-ra legalább egy

félévre előfizet, ingyen kapja a

díszes „FIDIBUSZ - NAPTÁR“-t.

Mutatványszámokat küld a kiadóhivatal:

- BUDAPEST, Rökk Szilárd-utca 9. -